

ВИСНОВОК

до проекту Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей надання відомостей публічних електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, та деяких інших публічних електронних реєстрів

(реєстр. № 11533 від 29.08.2024)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 06 листопада 2024 року (Протокол № 133) розглянув проект Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей надання відомостей публічних електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, та деяких інших публічних електронних реєстрів (реєстр. № 11533 від 29.08.2024), поданий народним депутатом України Фріс І. П. та іншими народними депутатами України.

Законопроект розроблено з метою підвищення безпеки діяльності оборонних підприємств, шляхом обмеження можливості отримання вільного, безперешкодного доступу до відомостей реєстрів про оборонні підприємства, їхні види діяльності, місцезнаходження та тимчасового обмеження такого доступу до місцезнаходження об'єктів нерухомого майна, які належить таким підприємствам та відомостей щодо об'єктів інтелектуальної власності, пов'язаних зі сферами національної безпеки і оборони, забезпечивши цілісність функціонування таких реєстрів та мінімальні обмеження відомостей реєстрів для фізичних та юридичних осіб.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Міністерство цифрової трансформації України у своєму висновку висловило, зокрема, такі зауваження та пропозиції.

За редакцією проекту Закону відбувається обмеження доступу до реєстрів, однак такі заходи не впливають на поширення інформації щодо підприємств, які мають значення для національної безпеки, з інших джерел, у яких вона міститься.

Водночас, зазначені у проекті Закону заходи можуть призвести до непропорційності обмеження доступу до інформації, яка міститься у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно (далі – ДРРП) та Державному земельному кадастрі (далі – ДЗК), тому звертаємо увагу на необхідність вжиття низки заходів у випадку прийняття проекту Закону.

Частиною другою статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» передбачено, що обмеження доступу до інформації здійснюється відповідно до закону при дотриманні сукупності таких вимог:

- 1) виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя;
- 2) розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам;
- 3) шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні.

Тобто, виконуючи перевірку правомірності обмеження доступу до інформації на відповідність вищезазначеним вимогам, необхідно проаналізувати: яким саме законним інтересам буде завдано шкоду у разі оприлюднення інформації і чому обмеження доступу до інформації відповідає таким інтересам; у чому саме ця шкода полягає і в чому полягає її істотність; ймовірність настання такої шкоди; причинно-наслідковий зв'язок між наданням доступу та можливим настанням шкоди; чому шкода від надання інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні.

Зважаючи на викладене, у разі якщо розголошення інформації може завдати суттєвої шкоди законним інтересам, така інформація підлягає оприлюдненню, якщо суспільний інтерес від її розголошення переважає шкоду.

Так, частиною другою статті 29 Закону України «Про інформацію» визначено, що предметом суспільного інтересу вважається інформація, яка свідчить про загрозу державному суверенітету, територіальній цілісності України; забезпечує реалізацію конституційних прав, свобод і обов'язків; свідчить про можливість порушення прав людини, введення громадськості в оману, шкідливі екологічні та інші негативні наслідки діяльності (бездіяльності) фізичних або юридичних осіб тощо.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» інформація з обмеженим доступом має надаватися розпорядником інформації, якщо він правомірно оприлюднив її раніше.

Враховуючи необхідність негайного реагування на потребу захисту інтересів національної безпеки, пропонується:

- рекомендувати Міністерству юстиції України протягом 4 місяців після прийняття проекту Закону розробити та впровадити на час дії воєнного стану механізм обмеження доступу до відомостей ДРРП, який забезпечуватиме

доступ до суспільно необхідної інформації та враховуватиме суспільний інтерес;

- рекомендувати Державній службі України з питань геодезії, картографії та кадастру протягом 4 місяців після прийняття проекту Закону розробити та впровадити на час дії воєнного стану механізм обмеження доступу до відомостей ДЗК, який забезпечуватиме доступ до суспільно необхідної інформації та враховуватиме суспільний інтерес.

Крім того, пропонується відновити доступ до відповідних відомостей ДРРП та ДЗК протягом одного року після припинення або скасування дії правового режиму воєнного стану.

Народні депутати України – члени Комітету при обговоренні законопроекту зазначили про слушність його мети щодо корегування недосконалого правового регулювання та способів функціонування державних реєстрів, за яких одночасно існують і надмірні обмеження відомостей реєстрів (повне закриття Публічної кадастрової карти, не публікування Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань як відкритих даних, тощо), так і вільний доступ ворога до інформації про оборонні підприємства, що спричиняє високі безпекові ризики.

Зважаючи на вищезазначені зауваження законопроект потребує відповідного доопрацювання.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань правової політики врахувати висловлені зауваження під час підготовки та розгляду проекту Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей надання відомостей публічних електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, та деяких інших публічних електронних реєстрів (реєстр. № 11533 від 29.08.2024), поданого народним депутатом України Фріс І. П. та іншими народними депутатами України.

2. Направити Висновок про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО

